

Komplettering 2

Regionfullmäktiges sammanträde 2019-03-25

KOMPLETTERINGAR

Ärende 14. Avsägelse och fyllnadsval

- a) Elin Sundins (S) avsägelse som ersättare i regionstyrelsen
- b) Elin Sundins (S) avsägelse som ledamot i socialnämnden
- c) Val av stämmoombud till Gotlands filmfond, föreslås:
C Fredrik Gradelius, Lärbro Gisslause 1624, 624 53 Lärbro
M ersättare Andreas Unger, Högklint Anders Wedins väg 4, 622 61
Visby
- d) Avsägelse som ledamot i Gotlands näringslivs- och etableringsservice *Isabel Enström (MP)*
- e) Avsägelse som ersättare i Gotlands näringslivs- och etableringsservice *Lena Stenström (MP)*
- f) Förslag på ersättare i regionfullmäktiges valberedning (*efter Karl-Allan Nordblom, MP*)
MP Robert Hall, Västerhejde Toftavägen 211, 621 99 Visby

Ärende 22. Nya motioner

- 5 motioner har inkommit.

Ärende 23. Nya interpellationer

- 3 interpellationer har inkommit.
-

ORDFÖRANDEN

Skärpta arbetsmiljökrav vid upphandling

2019-03-25

Det finns mycket att göra när det gäller arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket beskriver i sin rapport (Arbetsmiljöstatistik Rapport 2018:2) att flera utmaningar finns. Närmare sju av tio hade i hög grad eller i viss mån ett psykiskt ansträngande arbete. Fler kvinnor än män, 27 procent respektive 20 procent, hade ett psykiskt ansträngande arbete i hög grad. Omkring var tredje sysselsatt inom vård och omsorg, sociala tjänster och utbildning hade ett psykiskt ansträngande arbete i hög grad år 2017 enligt Arbetsmiljöverket. 48 procent av kvinnorna kunde i princip aldrig själva bestämma när en arbetsuppgift ska utföras jämfört med 36 procent av männen.

En av tio sysselsatta under 2017 var utsatta för sexuella trakasserier från chefer, arbetskamrater eller andra personer på jobbet under de senaste 12 månaderna. Hela 30 procent av unga kvinnor mellan 16 – 29 år har varit utsatta.

Vi vet att den psykiska ohälsan ökar i Sverige.

Antalet som dör på jobbet är alldeles för högt. 2018 var det 50 personer och i år har hittills (mars 2019) 17 människor dött. Ingen ska behöva dö på grund av en bristande arbetsmiljö.

Arbetsmiljöarbetet måste förstärkas. Alla arbetsgivare i Sverige är skyldiga att ha ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetsmiljöverket menar att det är *”att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.”* (Ur AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete.)

Arbetsmiljöarbetet behöver förbättras på hela arbetsmarknaden. Inte minst Region Gotland behöver öka tempot i sitt förebyggande arbetsmiljöarbete. En annan väg är att öka trycket på de företag Region Gotland upphandlar tjänster ifrån. Ska man vinna ett anbud ska man kunna uppvisa ett pågående systematiskt arbetsmiljöarbete. Inte minst inom de kvinnodominerade verksamheterna och för underleverantörer ska det vara ett utslagsgivande krav att följa arbetsmiljölagen.

Vi yrkar:

- Att Region Gotland vid alla sina upphandlingar och vid nyttjande av LOV ställer krav på att det ska finnas ett redovisat systematiskt arbetsmiljöarbete hos alla de som lämnar anbud.

- Att Region Gotland tar fram rutiner för hur man på bästa vis ska kunna värdera anbudsgivares systematiska arbetsmiljöarbete så att ett bra sådant blir en viktig faktor vid beslut om vem som ska tilldelas en upphandling.
- Att Region Gotland tar fram regelverk för vad som ska vara den minsta nivån på innehållet i det systematiskt arbetsmiljöarbetet för utförare enligt LOV.

Saga Carlgren (V)

Brittis Benzler (V)

Thomas Gustafson (V)

Annamaria Bauer (V)

Per Edman (V)

Victoria Öjefors Quinn (V)

Jörgen Benzler (V)

Höj takten i klimatomställningen – vässa Region Gotlands resepolicy

26 mars 2019

Region Gotland är Gotlands absolut största arbetsgivare och därmed har de resor som Region Gotlands personal gör stor påverkan på det totala koldioxidutsläppet från resor. Därför är det av stor vikt att det finns en resepolicy som tydligt styr mot ett hållbart resande som minimerar koldioxidutsläppen. Det finns förbättringar att göra inom flera områden. Bättre förutsättningar att undvika resande är ett område. Det kan innefatta bättre utrustning för distansmöten för att undvika resor med flyg men också att alltid överväga andra möjligheter. I Rädda barnens resepolicy finns exempelvis denna formulering:

"... alltid överväga om det finns alternativ till en tjänsteresa, som t.ex. telefon-, webb- eller videomöte." **Rädda Barnen**

När resor med flyg ändå behövs ska klimatkompensation göras.

Det kan också handla om att undvika resor i tjänsten med egen bil och istället bygga ut Region Gotlands bilpool och att uppmuntra resor med kollektivtrafik eller gång och cykel när så är möjligt.

Vänsterpartiet yrkar på:

- att Region Gotlands resepolicy görs om för att bättre styra mot kraftigt minskade koldioxidutsläpp, minst i nivå med parisavtalet.
- att i resepolicyen arbeta in regelverk för att alternativ till tjänsteresor med flyg, såsom distansmöten, alltid ska övervägas i första hand.
- att i resepolicyen fastslå att tjänsteresor alltid ska klimatkompenseras.
- att i resepolicyen begränsa rätten till ersättningar för kortare resor och resor med egen bil som inte är helt nödvändiga utifrån uppdraget.
-

Saga Carlgren (V)

Brittis Benzler (V)

Thomas Gustafson (V)

Annamaria Bauer (V)

Per Edman (V)

Victoria Öjefors Quinn (V)

Jörgen Benzler (V)

Höj takten i klimatomställningen – investera i solceller på regionens hus

26 mars 2019

Den största utmaningen vi människor står inför under de kommande åren är vår nödvändiga omställning av hur vi lever. Vårt sätt att konsumera påverkar livsmiljön så pass mycket att om inget görs hotas i sin förlängning mänsklighetens existens. FN:s klimatpanel IPCC har i ett flertal rapporter visat att temperaturhöjningen i atmosfären leder till stora förändringar av klimatet.

Det finns inte en lösning, det är många beslut som tillsammans bidrar till att minska klimatförändringarna. Rent konkret kommer vi att behöva använda och utveckla ny teknik, vi kommer att behöva bedriva verksamhet och leva på ett nytt sätt där hänsyn till utsläpp av växthusgaser får en större betydelse

Region Gotland behöver arbeta med klimatfrågor på alla nivåer. Leda arbetet på Gotland, ta fram planer för den egna verksamheten, och ta konkreta initiativ inom många områden. Ett sådant initiativ bör vara att installera solceller på egna fastigheter. Gotland har mycket goda förutsättningar för solenergi.

Tidigare under 2000-talet genomförde Region Gotland en bra satsning på energieffektivisering av fastigheter EPC. Flera år i rad avsattes pengar, en rambudget för verksamheten som fastighetsförvaltningen sedan kunde nyttja för genomförande. På liknande sätt skulle man kunna arbeta med utbyggnad av solceller på lämpliga fastigheter.

Vi föreslår därför

- Att regionen satsar på att investera i solceller på lämpliga fastigheter.
- Att ta fram lämplig modell för hur arbetet kan bedrivas.
- Att pengar årligen avsätts i investeringsbudgeten för detta.

Saga Carlgren (V)

Brittis Benzler (V)

Thomas Gustafson (V)

Annamaria Bauer (V)

Per Edman (V)

Victoria Öjefors Quinn (V)

Jörgen Benzler (V)

Till: Regionfullmäktige

2019-03-25

MOTION: Överanställning som ett medel att minska sjuktalet och kostnaderna, samt tillgodose kompetensförsörjningen inom vård, skola och omsorg

På Gotland ligger sjuktalet högt inom kvinnodominerade yrken, samma tendenser ser vi i resten av landet.

Grupper som arbetade inom vård, skola och omsorg var före 1990-talet de som toppade listan över trivsamma och hälsosamma yrken. Under hela 2000-talet så har det skett en kraftigt ökad sjuklighet hos dem som arbetar nära vårdtagare, klienter och elever.

I **Försäkringskassans** svar på regeringsuppdraget "Uppföljning av sjukfrånvarons utveckling 2018" finns följande;

"Kvinnors sjukpenningtal är nästan dubbelt så högt som mäns, särskilt inom kvinnodominerade yrken. En del av förklaringen är höga krav och lägre resurser i arbetet och höga psykologiska och emotionella krav. Tillsammans med sämre möjligheter än män till återhämtning i arbetet och till sömn och vila efter arbetet kan det delvis förklara könsskillnader i sjukfrånvaro. Det verkar som att det som kortsiktigt ledde till kostnadskontroll och besparingar, nu har lett till ökad stress och vantrivsel för dessa personalgrupper och deras brukare, med accelererande kostnader för tilltagande ohälsa för arbetsgivaren".

För att komma till rätta med dessa utmaningar, så sprider sig nu olika projekt ute i landet.

Äldreboendet Persgården i **Hofors** hade en sjukfrånvaro på 20 procent och på vissa avdelningar var halva personalstyrkan långtidssjukskriven. När boendet anställde fler, försvann långtidssjukskrivningarna helt och korttidsfrånvaron sjönk utan att kostnaderna ökade.

På ett psykiatriskt boende i **Karlskrona** startade ett pilotprojekt där man överanställde, vilket ledde till att arbetsmiljön förändrades drastiskt. Resultatet blev fler kollegor, mindre stress och inga extra kostnader för kommunen.

I **Sundsvall** ville man få en friskare personal och minska behovet av timvikarier. Detta gjorde man genom överanställning av barnskötare. Resultatet blev att man orkade jobba heltid och trivdes på jobbet. De överanställda fick ägna en del av sin arbetstid åt att planera bemanningen dag för dag. En person med överblick har lättare att se när det är möjligt att slå ihop barngrupper eller flytta personal. Något som direkt minskade antalet timvikarier. Trots farhågor visade kommunens utvärdering att även överanställningarna har "gått med vinst".

I **Ljungby** utredde man hur mycket pengar timvikarier kostade och hur lång tid introduktioner av dessa tog. Det visade sig att det lönar sig att överanställa för att minska timvikarier och sjuktal.

Vid en överanställning är tanken att ordinarie personal skall kunna täcka periodiska arbetstoppar och frånvaro, vilket i sin tur minskar stressen och förhoppningsvis sjukfrånvaron. Detta har prövats framgångsrikt på flera håll och kommer även att gynna våra brukare med ökad kontinuitet och trygghet som följd.

Vi vill att välfärdsyrken med höga sjuktal ska återgå till att vara friska yrken. Medarbetare som arbetar inom välfärden ska ha ett schyst arbetsliv, vilket innebär bra villkor och att ingen blir sjuk av stress, detta är hälsoekonomi. Att våga överanställa för att bekämpa arbetsmiljöproblem på grund av underbemanning. Som ett medel att nå målet "heltid som norm", kan överanställning vara en nyckel.

Vi yrkar:

Att Region Gotland ser på möjligheten att använda överanställning som en långsiktig strategi.

Att Region Gotland räknar på kostnader och vinster i att överanställa.

Att lämpliga verksamheter för pilotförsök inom vård, skola och omsorg identifieras.

Lisbeth Bokelund (MP)

Isabel Enström (MP)

Daniel Heilborn (MP)

Wolfgang Brunner (MP)

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET PÅ GOTLAND

Visby 2019-03-25

Motion till Regionfullmäktige Gotland

Riktlinjer för sociala investeringar

På regionfullmäktige den 25 februari antogs riktlinjer för investeringsprocessen. Det handlade då enbart om regionens investeringar i hus, fastigheter och andra materiella ting. Men det finns en annan typ av investeringar, som också höjer kvaliteten på insatserna för regionens medborgare och i många fall effektiviserar verksamheterna, så kostnaderna minskas och ger besparingar på kort och lång sikt.

Sociala investeringar kan ske genom att en förvaltning, eller att några förvaltningar tillsammans samverkar och satsar pengar inom sina budgetramar. Eller äskar medel för sina sociala investeringar. Ett bra exempel på en social investering är det social-psykiatriska teamet, en samverkan mellan psykiatrin och socialtjänsten, som innebär att trasiga familjer får stöd och hjälp, så att placeringar av barn på dyra hem på fastlandet kan undvikas. Det är bra för familjerna och barnen och det har sparat cirka 15 miljoner kronor om året i minskade kostnader för placering av barn.

Vi veta att narkotikamissbruket leder till många mänskliga skador och stora kostnader för skattebetalarna. Rätt sorts sociala investeringar för ett narkotikafritt Gotland skulle på sikt ge investeringspengarna tillbaka, för att inte tala om hur bra det vore för ungdomarna och deras familjer.

Vi vet, att för att få jobb idag krävs att man klarat att gå ut gymnasieskolan. En social investering som gjorde att 100 procent av alla årskullar klarade gymnasieskolan skulle spara oerhörda summor av skattebetalarnas pengar.

Ibland klaras kloka sociala investeringar inom nämndernas budgetramar, men ofta krävs särskilda fullmäktigeanslag för att nå önskad effekt. Därför bör denna form av investeringar få riktlinjer likt investeringar för hus och materiella ting.

Därför yrkar jag:

Att regionstyrelsen ger regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att utforma riktlinjer för investeringsprocessen för sociala investeringar.

Att riktlinjerna för sociala investeringar bör som med övriga investeringar beskriva ansvar och roller, definition av investeringar, budgetprocess, finansiering och ekonomisk hantering.

Håkan Ericsson
Socialdemokraterna

Interpellation till regionstyrelsens ordförande Eva Nypelius angående pengar från Tillväxtverket för att utveckla sociala företag på Gotland

Visby 2019-03-25

Sociala företag har en särskild roll att spela på den gotländska arbetsmarknaden, i att möjliggöra arbetsplatser och entreprenörskap för personer som av olika skäl stått långt ifrån arbetsmarknaden. På Gotland har många nya arbetstillfällen kommit till genom de sociala företagen. Socialförvaltningen i region gotland har stöttat några av de gotländska sociala företagen ekonomiskt och med personal under flera år för att vinsten för socialförvaltningens brukare ansågs stor. De senaste åren har målet varit att de sociala företagen successivt ska utveckla sin verksamhet för att kunna klara sig på egna ben och stödet från socialförvaltningen ska upphöra. För att göra en sådan resa behövs någon typ av utvecklingsstöd. I Radio Gotland den 27 februari sändes en nyhet om att Region Gotland tackat nej till c:a två miljoner kronor från Tillväxtverket som skulle ha kunnat användas för att utveckla de sociala företagen på Gotland. Detta är märkligt utifrån intentionen att de tre sociala företag, Återanvändarna, Suderviljan och Lövstakooperativet, som fortfarande får stöd av region gotland skulle rustas för att klara sig själva, utan stöd, från årskiftet. Samarbete och samtal kring hur detta skulle kunna gå till har förts med bland annat Coompanion Gotland som erbjudit sig att åta sig delar av arbetet med detta. Även ALMI har förts på tal som en möjlig aktör som kan bidra till hållbarhet för dessa viktiga företag. Men nu har Region Gotland alltså beslutat att inte söka medel från Tillväxtverket för att finansiera arbetet.

Mina frågor:

- Varför tackade man nej till stödet?
- Vilka åtgärder har vidtagits för att de tre sociala företagen som fortfarande har stöd från Region Gotland ska utvecklas för att kunna stå på egna ben?
- Har du som ordförande i regionstyrelsen tagit några initiativ för att stötta de sociala företagen?

Saga Carlgren

Interpellation till Socialnämndens ordförande Rolf Öström om LSS

Visby 2019-03-25

Vid Socialnämndens sammanträde den 21 mars 2019 behandlades nämndens underlag inför budget 2020 (strategisk plan och budget).

I den skrivelsen föreslår förvaltningen att nämnde borde äska 20 miljoner kronor ytterligare från Regionfullmäktige för att täcka det underskott som förväntas inom LSS (Lagen om stöd och service). Underskottet uppkommer därför att staten i praktiken har ändrat sin bedömning i enskilda fall på ett sådan vis att en ökad del av kostnaderna får tas av kommunerna.

LSS är en rättighetslagstiftning, vilket innebär att om man fått sin ansökan beviljad kan inte kommunen neka insatsen med motiveringen att det inte finns pengar. Många menar att Försäkringskassans bedömning vid beslut om LSS har blivit restriktivare. Det innebär dels att flera personer inte får den nivå på sin personliga assistans från LSS som man tidigare fått och har behov av och dels innebär det att kommunerna får ta en större del av kostnaderna.

Socialnämndens borgerliga majoritet valde att inte äska dessa pengar. Inte heller har man presenterat något förslag på hur dessa ökade kostnader ska betalas och vilka följder det får för socialnämndens verksamheter. Vid nämndsammanträdet beslutades också att ett brev ska tas fram ställt till Regeringen där vi påtalar de ekonomiska konsekvenserna för Region Gotland av Försäkringskassans förändrade inriktning på beslutet. Det är bra att det brevet skrivs, vi måste protestera. Det är dock minst sagt osäkert om brevet resulterar i att Försäkringskassan tar ett större ekonomiskt ansvar för LSS redan år 2020.

Med det som bakgrund vill jag ställa följande frågor till Socialnämndens ordförande:

Hur stor del av det förväntade underskottet på 20 miljoner anses bero på övervältring av kostnader från staten?

Om det beräknas finnas ett underskott för LSS 2020, tänker du då att Socialförvaltningen precis som Försäkringskassan gjort ska höja kraven för att få insatser beviljade eller begränsa insatsernas omfattning?

Finns det en risk att andra gotlänningar som får del av socialnämndens insatser t.ex. inom äldreomsorgen eller socialtjänstens förebyggande insatser för barn- och unga drabbas om pengar behöver flyttas till LSS?

Jörgen Benzler (V)

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET PÅ GOTLAND

Visby 2019-03-25

INTERPELLATION

Konsekvenser, varslet mot arbetsförmedlingen

Interpellation ställd till Andreas Unger ordförande Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Region Gotland och arbetsförmedlingen har under årtionden haft ett framgångsrikt och viktigt samarbete. Organisatoriskt, men även på en personlig nivå mellan politiken och tjänstepersoner inom de båda myndigheterna.

Den av riksdagen beslutade M och KD budgeten (med stöd av SD) innebar historiskt stora nedskärningar av arbetsförmedlingens budget. 4 500 anställda inom myndigheten har varslets och myndigheten har nu att verkställa riksdagsmajoritetens beslut. Varslet är ett av de mest omfattande någonsin i Sverige. Konsekvenserna för arbetsförmedlingen på Gotland är ännu ej kända, men kommer sannolikt bli kännbara. Gotland kommer inte att kunna undantas. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har bland annat ansvaret för arbetet med arbetsmarknadsinsatser genom Kompetenscentrum Gotland.

SKL:s chef för utbildning och arbetsmarknad Per-Arne Andersson, uttrycker stor oro att konsekvenserna kommer att bli kännbara för landets kommuner. En rad kommunföreträdare har gjort liknade bedömningar. De menar att kommunerna riskerar få en större arbetsbörda med fler arbetsuppgifter och även få ta över delar av den statliga arbetsmarknadspolitikerna.

- Delar du den oro som företrädare för SKL och en rad kommuner uttalat till följd av att arbetsförmedlingen får kraftigt minskad budget för sin verksamhet?
- Vilka analyser gör du själv som ansvarig ordförande och vilka **tänkbara** konsekvenser kan det innebära för din nämnd om arbetsförmedlingen på Gotland tilldelas kännbara budgetminskningar?

Lennart Petersson
Socialdemokraterna